

TEMATIKAI EGYSÉG: ÁBRAHÁM, IZSÁK ÉS JÁKÓB ÚTON ISTENNEL

5. ÁBRAHÁM ELHÍVÁSA (1Móz 12,1–9; 15,1–5)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.

(ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT ÁLLAMI ISKOLÁK ÓRÁJA ÉS EGYHÁZI ISKOLÁK 1. ÓRÁJÁRA.)

TEOLÓGIAI ALAPOZÁS

- A Babel tornya után engedetlensége és nagyravágyása miatt szétszórt, egymást nem értő emberiség nemzetségtáblázata Ábrahámhoz vezetett.
- Az engedetlen emberiségből Isten elhívott egy személyt, ezt családdá majd néppé formálta. Ábrahám az utódokat megáldotta, sőt Ábrahám maga is áldáshordozó lett a többiek számára.
- Isten szövetsége azt jelenti, hogy Ábrahám engedelmeskedik neki. Elhagyja a biztonságot adó rokoni köteléket, hogy eztán Isten védelmére bízza magát. Isten védelmet, földet (Kánaán) és nem utolsó sorban fiút ígér neki. Ábrahám vándorlása a hit példája lesz, benne megmutatkozik a remény és a bizalom. Minden biztosíték nélkül indult el Sárával, és unokaöcsével, Lóttal. Ábrahám 75 évesen indul el, és 25 év elteltével – emberi számítás szerint már lehetetlen korban – teljesedik be Isten Izsákkal kapcsolatos ígérete.
- Ábrahám neve kezdetben Abrám, jelentése: Az Úr magasztos. Istentől kapott új neve az eredeti hosszabb formája. A magasztos atya. A magasztos itt már Ábrahámra vonatkozik.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

Az ígérek nagyon fontosak a gyermekek számára. Ha valaki ígér nekik valamit, azt szigorúan veszik, és igénylik a betartásukat. Ha valaki nem teljesíti a nekik adott ígértét, akkor az illetőben nagyot csalódnak, és megbízhatatlanná válik a számukra. Az ígért betartása – ill. be nem tartása komoly bizalmi kérdés a kisiskolások körében. Nemcsak a felnőttekre, hanem a kortársakra is vonatkozik ez: szigorúan kérik számon egymástól az ígérteteket. (Pl. titoktartás) Ugyanakkor a várt, de be nem teljesedett ígértet, szorongást, félelmet vált ki a gyermekekben. A kisiskolásokra jellemző, hogy abban a felnőttben, akit szeretnek, nagyon megbíznak. Éppen ezért ez a bizalmi beállítódásuk kapcsolópont lehet annak a megértéséhez, hogy miért bízott Ábrahám feltétel nélkül Istenben. Viszont második korban – sajnos a negatív tapasztalatok eredményeként – már az is erőteljesen megjelenik, hogy a csalódásaik miatt hiányzik a bizalmi háttér.

Ezzel a háttértapasztalattal számolni kell, amikor Ábrahám feltételek nélküli bizalmáról van szó. Annak a gyermeknek, aki sokszor csalódott, aki az ígértet be nem tartását, a bizalmi légkör hiányát tapasztalja meg a családjában, nem várható el, hogy könnyen tudjon azonosulni Ábrahámval. Fontos ugyanakkor, hogy legyen lehetőség őszinte és megértő beszélgetésre a téma kapcsán.

Ábrahám bízott Istenben, ezért útnak indult az ismeretlenbe. A történetnek ez a mozzanata egy ok-okozati összefüggést tartalmaz, ami csak akkor érthető meg a második osztályosok számára, ha a konkrétumok talaján marad a közös gondolkodás.

Megjegyzés

Az alábbiakban két óravázlat található, melyek akár össze is vonhatók, ill. a gyülekezetben szabadon lehet választani a kettő közül.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, éneklésekben, imádkozásokban. Tudjon példát mondani a bizalomra, saját tapasztalataiból. Ismerje Ábrahám elhívásának történetét a tankönyvi képek és szövegek feldolgozásában vegyen részt. Segítséggel tudja elmondani Ábrahám elhívásának történetét.	<ul style="list-style-type: none"> Aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, éneklésekben, imádkozásokban. Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudja megfogalmazni mit jelent bízni valakiben. Aktívan vegyen részt Ábrahám elhívásának történet feldolgozásában a tankönyvi képek és szövegek segítségével. Legyen képes, röviden elmondani Ábrahám elhívásának történetét.

ÓRAVÁZLAT–JAVASLAT

Fő hangsúly: Bizalomébresztés. Annak a felismertetése, hogy Ábrahámnak bízott Istenben.

Értelmi cél: Ábrahám személyének, szerepének (kiválasztott nép ősatyja), elhívás-történetének megismertetése.

Érzelmi cél: Annak a megtapasztaltatása, hogy jó dolog Istenben bízni.

Pragmatikus cél: Arra való indítás, hogy merjen kapcsolatban lenni Istennel.

Óra fő része	Javaslatok	Módszertani javaslatok, Taneszköz
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	HF. ellenőrzése Játék: Bizalom A játék menete: <ul style="list-style-type: none"> A csoport kört alkot. A kör közepén csukott szemmel álló játékosársunk megindul (egyenletes tempóban) valamelyik irányba. A körben állók feladata, hogy a hozzájuk érkező, „vakon” járó társukat könnyeden megfogják és visszafordítsák egy nekik tetsző irányba. A körben "közlekedő" játékos ily módon cikk-cakkban halad. Cserével folytatjuk. A játék végén kérdezzük meg, mit éreztek a vakok bolyongásuk közben.	Közös játék, beszélgetés

	<p>A megbeszélés szempontja: Hogy éreztél magad?</p> <p>Beszélgetés a tankönyv képei alapján: A beszélget irányvonalai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Milyen bizalmi helyzeteket látunk a képeken? • Te kiből bízna (konkrétan kinek a segítségét kérnéd) hasonló helyzetben? • Miért benne bízna meg? • Miben voltak segítségére a többiek? <p>Kapcsolódó feladat: 1. f.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Közös feladat értelmezés • Egyéni (max. 5 perc) • Értékelés (megerősítő, bátorító) 	<p>TKEI 24. o. vagy TKGY 22. o. bizalom fogalmának konkrét példával való magyarázata</p>
<p>Feldolgozási javaslat</p>	<p>Tankönyvi szöveg-feldolgozási javaslat:</p> <p>Történetmondás vázlata</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ábrahám és Sára gazdag életének bemutatása. • Ábrahám és Sára életéből hiányzik a gyermek. • Isten gyereket (fiút) ígér és sok utódot. • Ábrahám hisz neki. • Útnak indultak. <p>A gyerekek életéből vett hasonló helyzetek megbeszélése A beszélget irányvonalai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A gyerek költözött-e már? • Milyen volt? Hogyan élte meg? • Mondott már le valamiről? Ha igen, miről? • Miért tette? (Pl. kistestvérnek adott-e csokit?) <p>Az elhangzottak összefoglalása: A nagy változások jöhetnek az életünkben, ilyenkor jó, ha van kiből megbízunk. Isten ilyen megbízható vezetőtársként akar velünk lenni életünk útján.</p> <p>Tudod-e?</p> <p>Beszélgetés a tankönyv képei alapján (TKEI 26-27. o. vagy TKGY 24-25. o.)</p>	<p>Hittanoktató elbeszélése, egyéni néma olvasás, vagy csoportos A megfigyelési szempontok: ismeretlen szavak, fogalmak értelmezése, esetleges magyarázata (utód, szövetség)</p> <p>Közös hangos olvasás vélekedések, érzések gondolatok egyéni meghallgatása Mit ígért Isten Ábrahámnak?</p> <p>az üzenet megerősítése</p> <p>Tankönyv</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Fogalmazzák meg a gyerekek, hogy mi változott Ábrahámék életében! A hittanoktató beszélhet a nomád életmódról. Képeket mutathat beduin sátrakról. Közösen megbeszélhetik a képek alapján a nomád vándorló élet nehézségeit. (kevés víz, silány legelő, sátor, mint lakótér, bizonytalanság, bizalom) Jó lehetőség lehet arra, hogy megemlítsük, (akár képekkel illusztrálva), hogy a honfoglaló őseink is sátrakban (jurta) laktak, és vándorló életmódot folytattak A képek értelmezése, véleményalkotás, vélemények megosztása egymás között. Beszélgessenek érzésekről és gondolatokról! Mit érezhetett Sára ebben a helyzetben? Min gondolkodhatott Ábrahám a képen? A hittanoktató összegzése <p>Bibliai kvíz 2. f.</p> <ul style="list-style-type: none"> Egyéni feladatmegoldás (min. 5 perc) Közös ellenőrzés, értékelés 	ellenőrzés
Énekjavaslat	Szólt az Isten egykor	TKEI és TKGY 11. ének

INSTRUKCIÓK A FELADATOKHOZ

Rejtvény megfejtése:

Nem felnőtt, hanem...

G	Y	E	R	E	K
---	---	---	---	---	---

Hordozható lakóhely

			S	Á	T	O	R
--	--	--	---	---	---	---	---

Szövetséget kötött Ábrahámval

I	S	T	E	N
---	---	---	---	---

Hosszú útra indult feleségével

	Á	B	R	A	H	Á	M
--	---	---	---	---	---	---	---

Ábrahám felesége

		S	Á	R	A
--	--	---	---	---	---

Hinni ezt is jelenti

B	Í	Z	N	I
---	---	---	---	---

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKEI 24. o. és TKGY 22. o.:

A képen látható:

Egy oldalas tematikus kép: épület előtt lombos fák, előtte gyermekek bújócskáznak, beszélgetnek a titokról. Vidám, hangulatos kép. Az összeboruló fák keretet adnak a játszó gyermekek csoportjának.

Instrukció a képolvasáshoz:

- Hol játszanak a gyermekek?
- Mit látsz a fán?
- Mit játszanak a gyermekek?
- Ki az, aki ugróiskolát játszik?
- A két kislány miről beszélget?
- Miben bízik a két madárfióka?
- Miben bíznak azok, akik el akarnak bújni?
- Miben bízik a hunyó?
- A titkodat kinek mondod el? Miért?

TKEI 26-27. o. és TKGY 24-25. o.

A képen látható:

Dupla oldalas kép. Dinamikus, folyamatos mozgást ábrázoló kép. Ábrahám háza népével útnak indul a biztos helyről a bizonytalanba. Egy szolga csomagot visz, a másik két számmal épp indul, a nyáj is mozgásban van, de tétovák, várják a pásztor utasítását. Ábrahám és Sára már elől megy, vissza-visszanéznek. A táj kétarcú: a régi otthon körül zöldellnek a pálmafák, bokrok, fű, a távolban a sivatagszerű táj és sátrak láthatók, a tűző nap erősen sugárzik. Kopár táj felé haladnak.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez:

Balról jobbra haladunk a kép nézegetésével. Szöveg olvasása előtt:

- Figyeld meg, milyen házban laktak akkoriban az emberek?
- Kié lehet ez az épület?
- Mi történik a ház előtt? Mire gondolhatunk?
- Miért cipekedik az az ember?
- Hová viszik a csomagokat a szamarak?
- A juhok és kecskék hová mennek?
- Ki lehet az a férfi és az a nő?
- Milyen az öltözkük?
- Mit lehet látni a távolban?
- Mi a különbség a jobb és a bal oldali vidék között?

A szöveg olvasása után:

- Keresd meg a képen Ábrahámot és Sárát! Milyennek látod őket? Miért néznek visszafelé?
- Mire vágytak mind a ketten? Keresd meg a történet szövegéből és mondd el a többieknek!
- Miért indultak el a messzeségbe?
- Kik laktak még Ábrahámékkal együtt?
- Most mit csinálnak? Miért?
- Mit éreznél, ha a családdal messze, ismeretlen helyre kellene elköltöznötök?

2. Imádságra nevelés: Imádkozni új élethelyzetben és kétségek között

<p>a) A történet ismertetése.</p> <p>b) Csoportbontás.</p> <p>c) Imádság témájának előkészítése kiscsoportban Vajon mit imádkozhattak magukban a történet szereplői? (TKEI 26. 28 és 29. oldalán vagy a TKGY 24. 26. és 27. oldalán lévő szereplők kiosztása a kiscsoportok számára.)</p> <p>d) A kiscsoportok megbeszélnek az imádságot.</p> <p>e) Beszámoló A kiscsoportok elmondják, hogy szerintük mit imádkozhatott a szereplőjük.</p> <p>f) Megbeszélés (Hittanoktató korrigál, ha szükséges.)</p> <p>g) Hittanoktató imádkozik A gyerekek által megfogalmazott mondatok alapján a hittanoktató imádságot fogalmaz meg a csoportra szabva.</p>	<table border="1"> <tr> <td>műfaj</td> <td>kérő</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>Hittanoktató a hittanosok gondolatai alapján</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>szerepbe helyezkedve</td> </tr> <tr> <td>csoport felosztása</td> <td>3 fős</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>TKEI és TKGY illusztrációi</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • imádság megfogalmazásának gyakorlása • bizalom Isten iránt </td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • együttműködnek • közösen fogalmaznak meg egy mondatot • kísérik az imádságot magukban </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td>bibliai történet alapján imádkozik a gyerekek nevében</td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • munkáltató tankönyv </td> </tr> </table>	műfaj	kérő	megfogalmazás	Hittanoktató a hittanosok gondolatai alapján	imádkozás	szerepbe helyezkedve	csoport felosztása	3 fős	kapcsolódás	TKEI és TKGY illusztrációi	hely	óra közepe	fejlesztési terület	<ul style="list-style-type: none"> • imádság megfogalmazásának gyakorlása • bizalom Isten iránt 	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködnek • közösen fogalmaznak meg egy mondatot • kísérik az imádságot magukban 	hittanoktató	bibliai történet alapján imádkozik a gyerekek nevében	eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • munkáltató tankönyv
	műfaj	kérő																			
	megfogalmazás	Hittanoktató a hittanosok gondolatai alapján																			
	imádkozás	szerepbe helyezkedve																			
	csoport felosztása	3 fős																			
	kapcsolódás	TKEI és TKGY illusztrációi																			
	hely	óra közepe																			
	fejlesztési terület	<ul style="list-style-type: none"> • imádság megfogalmazásának gyakorlása • bizalom Isten iránt 																			
	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • együttműködnek • közösen fogalmaznak meg egy mondatot • kísérik az imádságot magukban 																			
	hittanoktató	bibliai történet alapján imádkozik a gyerekek nevében																			
eszközök	<ul style="list-style-type: none"> • munkáltató tankönyv 																				

3. Kézműveskedés: Csillag az égen

Csillaghajtogatással, vágással és ragasztással elkészített alkotás segít megjegyezni, hogy Isten mit ígért Ábrahámnak.

(Kézműves ötletek bibliai történetekhez, Kálvin Kiadó, 2013; 2. téma)

4. Ajándék a gyerekeknek: sátor

Ajándékozhatunk textilből készített mini sátrat a gyerekeknek. Ezt be is lehet ragasztani a füzetbe. Elkészítése: 5 cm széles vászonhatású anyagcsíkot hosszában félbehajtogatjuk. A hajtás mellett végigvarrjuk oda-vissza. Utána kb. 3 cm-es darabokra vágjuk.

Megbeszélés: Beszéljük meg a gyerekekkel, hogy Istennel kapcsolatban mire emlékezteti őket ez a sátor.

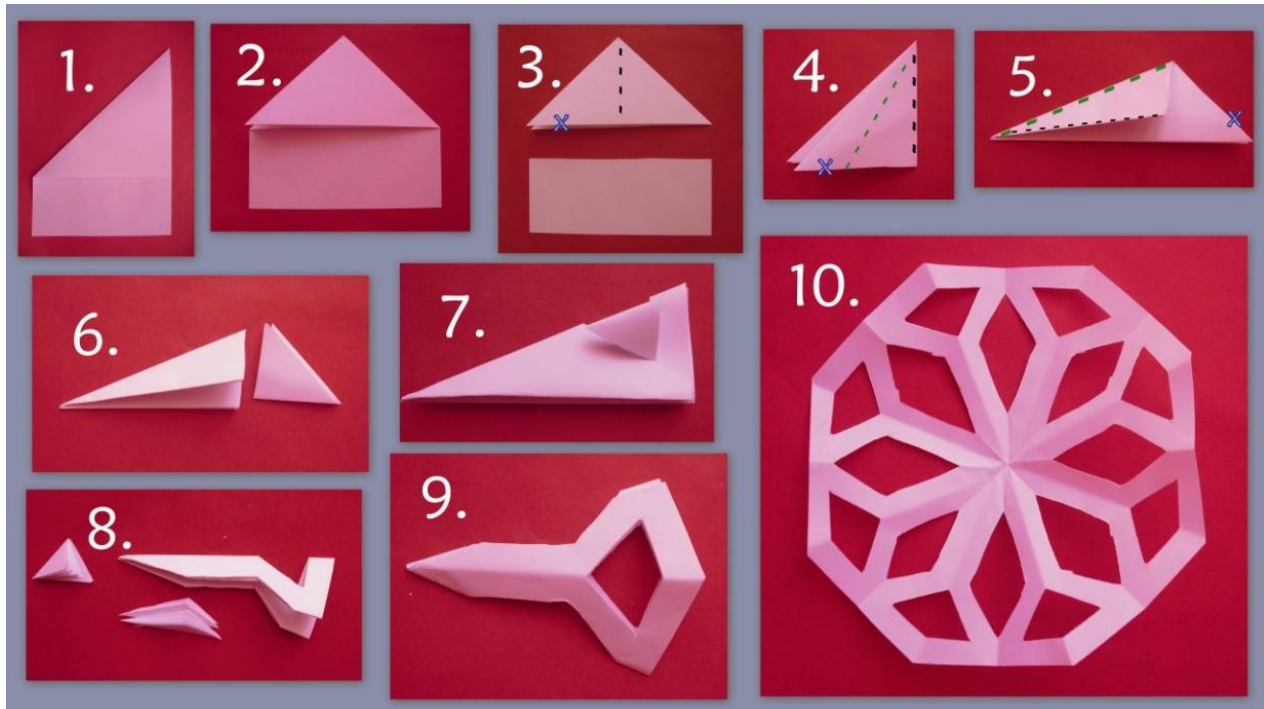
Eredeti ötlet: <http://kreativhittan.blogspot.com/2012/10/abraham-haranban.html>

5. Személtetés: Isten utódokat ígér: nyíl és csillag

Ábrahám elhívásának a történetét mesélhetjük el úgy, hogy közben hajtogatunk, és egy vagdosunk. A végén, amikor kihajtogatjuk a lapot, mindenki meglepődik.

Történetmesélés vázlatosan:

1. Ábrahám Hárán városában élt.
2. Ebben a városban minden család szép hatalmas nagy házban élt.
3. Egy napon Isten megszólította Ábrahámot, és azt kérte tőle, hogy induljon el egy úton (levágott papírcsík az út), hagyja el a házát, és sátorban éljen. Ez a sátor kisebb volt, mint a házuk. (Félbe kell hajtani a háztetőt a fekete szaggatott vonal mentén. A kék x a viszonyítási pont ahhoz, hogy látni lehessen, hogy hogyan kell forgatni a vágandó formákat.)
4. A sátor tényleg kisebb volt, mint a háráni házuk. (Zöld vonal mentén hajtunk.)
5. Volt külön sátra Sárának, (vágunk).
6. Volt sátra szolgálóknak is (levágjuk a kis részt, az lesz a szolgálók sátra).
7. A kisebb állatok is kaptak sátrat (vágunk az ábra szerint).
8. A nagyobbak is (ismét vágunk).
9. Isten azt ígérte Ábrahámnak, hogyha engedelmesen követi az utasításait (kihajtjuk a 9. képen látható formát) és arra megy, amerre ő mutatja az utat (a nyíllal mutatjuk az utat).
10. Akkor Isten azt ígéri, hogy annyi utódja lesz Ábrahámnak, mint égen (ekkor kihajtogatjuk a teljesen kivágott csillagot, de nem mondjuk ki a csillag szót!)
Ekkor mindig rámondják: CSILLAG.

Eredeti ötlet: <http://kreativhittan.blogspot.com/2015/06/egen-csillag-abraham-elhivasanak.html>

5. A témához felhasználható énekek:

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 36. Szólt az Isten egykor